

Recensie: La Cosa ★★★★1/2****1/2

Theatre National Brussel
zondag 2 december 2018

foto © Massao Mascaro

Recensie:

Een laatste voorstelling biedt altijd net dat ietsjes meer. Bij La Cosa in Théâtre National in Brussel was dat niet anders. Na de circus/dans/installatie-productie sprak de maker Claudio Stellato het publiek aan. Zijn eerste boodschap was dat kinderen op papier hun tekeningen konden maken. Die zullen gebruikt worden voor een installatie later. Maar dan, en dat was op zijn zachtst gezegd hilarisch kwam ie op kousenvoeten melden dat dit de laatste voorstelling was in Brussel. Bijgevolg moest al het hout dat ondertussen verspreid over het podium lag, in de vrachtwagen geraken. Tussen elke zin nam hij voldoende tijd. Met 'wij zijn moe.' en 'we leggen het hout op 8 karretjes.' voelde je al aan je kleine teen van ver aankomen dat ie het publiek dat rondom de scène zat, zou vragen om mee te helpen. Met 'u krijgt de mogelijkheid om artistiek hout aan te raken.' wist ie wellicht de laatste twijfelaars te overhalen om een handje uit de mouwen te steken.

Openen deed de voorstelling met een erg knap zicht. Links achteraan zien we een toren van hout waar Valentin Pythoud in zit, rechts ervan een bolle constructie waaruit het hoofd van Stellato torent. Daarvoor zien we de houtblokken in een grote boog verwerkt. Twee andere artiesten liggen horizontaal. De ene - Julian Blight - op de vloer met houtblokken van zijn voeten tot op de buik, de andere - Mathieu Delangle - ligt op verticaal rechtgezette houtblokken. De eerste houtblokken die vallen, zijn die uit de toren die van binnenuit beetje bij beetje aan houtblokken verliest. Ook de man die op hout ligt, ziet onder hem aan de buitenkanten wat steun verliezen terwijl Stellato die omzoomd is door hout zich wil loswrikken. Beetje bij beetje valt er meer hout en beginnen de constructies wankeler te worden. La Cosa heeft dus dezelfde spanningsboog als een spelletje Jenga spelen. Vraag is wanneer de zaak in elkaar stort. En als dat dan gebeurt, levert dat uiteraard dolle pret op bij de allerjongsten.

Het is de toren uiteindelijk die compleet omvalt, en vervolgens wrikt Stellato die rondom hem hout heeft zich los. Twee hopen hout ontstaan zo. Blight, met hout op de buik weet zich bijna 45 graden te draaien en krijgt nog wat extra hout op zijn buik van de anderen. Niet veel later staat een van de artiesten gewoon op die houtberg op zijn buik. Vervolgens vinden ze het prettig om het hout onder de man die erop ligt weg te halen tot ie op steeds minder hout rust en finaal op zijn rug op de podiumvloer dondert. Hout wordt diagonaal langs achteren door de benen op de stapel gegoid aan een erg snel tempo. De artiesten zien we op handen en voeten de houtblokken bij elkaar vege.  Waarna ze in een cirkel met vier rond de berg hout wandelen terwijl ze steeds een houtblok gooien op de hoop die zo wat hoger wordt. Dat snelle tempo laten ze overgaan in wat rustiger wandelen en het erop gooien tot een van de vier de berg opgaat en bovenop twee blokken legt, een ander vervolgens ook twee kruist, enzovoort. Die constructie ziet er erg gammel uit en het is dan ook maar de vraag wanneer de zaak in elkaar zal storten. Dat gebeurt en de pineut van dienst - Julian Blight - wordt dan ook door de andere drie aangekeken met zo'n heerlijk gespeelde blik van 'echt of wat?' Het leidt tot een kat-en-muisspelletje van achter elkaar aanzitten rond de stapel hout.

Het spelplezier en de energie druip dus van La Cosa af. Wanneer twee spelers al dansend, cirkels vormend rond elkaars been een houtblok uit de boog halen, zal ook die op een bepaald moment instorten. Maar ook hier is het de vraag wanneer dat zal

gebeuren. Nieuwe constructies maken, zoals een toren van hout dat gekruist wordt, levert steevast gammele dingen op. De toren moet dan ook door Mathieu Delangle rechtgehouden worden. Een knappe choreografie waarbij houtblokken van de armen tot aan de kin van een speler gestapeld worden, overgedragen naar een ander, waarop uiteindelijk door het gewicht dit op de armen van twee spelers gelegd wordt die elkaars handen onderaan vasthouden zodat een halve cirkel van hout ontstaat, krijgen we te zien. Die verzetten ze met vier door van de houtberg voorzichtig naar beneden te wandelen en uiteindelijk zullen er nog twee zijn die deze nog vasthouden tot ze met hout en al omver vallen. Stellato zal zich naar achter laten vallen vanop de schouders van een collega terwijl ie 'I fly!' roept. Dat maakt deel uit van een erg dynamische scène waarbij de vier niet zelden op elkaars schouder gaan, en ook in hun choreografie de hoogte opzoeken tot zelfs zich smijten op de berg hout.

De pineut, Julian Blight, die we eerder magistraal zagen glijden over de podiumvloer van Théâtre National op twee houtblokjes die hij in zijn handen had, of zagen verwijzen naar folkdans toen ie rond de berg hout gehurkt met gekruiste armen de benen in de lucht gooide terwijl ie vooruit ging, ging op de grond zitten terwijl zijn collega's een poging ondernamen om rond zijn lichaam een boog te construeren. Mathieu Delangle die de gammele toren moet stutten, ziet zijn constructie volledig kapot gaan. Maar hij heeft wat hout bij om de twee krommes met elkaar te verbinden om zo een boog te vormen rond het lijf van Blight. Hij is het die als eerste het podium verlaat, vervolgens volgen de andere twee. En dan is het moment aangebroken dat Blight, de pineut, vanonder de boog moet zien te geraken en is het maar de vraag of die boog zal blijven staan zonder hem. Het publiek zit dan op het puntje van zijn stoel.

Feit is dat La Cosa niet alleen de kaart trekt van de verbazing om het opbouwen en het afbreken, en dat kanteloment tussen lukken en mislukken. Er is ook herkenbare humor wanneer Blight als pineut, of de clown van het gezelschap als je wil, alle moeite van de wereld heeft met hout kappen met zijn bijl. De anderen zijn al minutenlang klaar en hebben hun houtblokjes in de handen terwijl Blight zit te zwoegen, het blok met bijl erin over zijn schouder tegen de podiumvloer hard laat slaan, om vervolgens met een houtblokje de bijl dieper door het hout te laten klieven en zo "heerlijk theatraal" met beide handen het hout uit elkaar te splijten. De toeschouwers, jong en oud smullen hiervan en terecht!

Het zorgt er vooral ook voor dat je je achteraf afvraagt hoe die installatie/constructie die we bij de start zien ooit is tot stand gekomen en vooral hoe lang ze daarover zouden gedaan hebben om dat allemaal te bouwen. Dat is de magie van theater, circus, optreden (zo zien we de vier in de slotscène ritmisch met een bijl op de boomstronk aan het werk) of dans als je wil. La Cosa slaagt er dus erg goed in om te verwonderen.

< Bert Hertogs >